MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr.4

Warszawa, dn. 12 października 1927 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr.4

Warszawa dn. 12 października 1927 r.

---

1. USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

SKŁAD KOMISJI BUDŻETOWEJ W ZSRR

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 6/10 donosi, że prezydjum C.K.W. sowietów ZSRR uchwaliło dekret o składzie komisji budżetowej C.K.W. Komisja ta składać się ma z 33 przedstawicieli centralnego rządu sowieckiego, z 34 przedstawicieli rosyjskiej republiki sowieckiej /RSFSR/, 15 przedstawicieli ukraińskiej republiki sowieckiej /USSR/, 6 - zakaukaskiej republiki sowieckiej /ZSFSR/, 4 - białoruskiej /BSSR/, 5 - uzbekistańskiej /UZSSR/ i 3 - turkiestańskiej /Turk SSR/.

2. ŻYCIE PARTYJNE.

UCHWAŁA PLENUM M.K.K. SOWIECKIEJ PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

"PRAWDA" z dn. 8/10 ogłasza uchwałę plenum moskiewskiej komisji kontrolującej sowieckiej partji komunistycznej w sprawie akcji opozycyjnej w moskiewskiej organizacji partyjnej. Prócz potępienia akcji opozycyjnej, uchwała ta zawiera ciekawy szczegół, stwierdza mianowicie udział p.p. Radka, Pergamenta, Worobjowa, Maksimowa i innych w akcji opozycyjnej.

MOWA WŁADIMIROWA

IBIDEM ogłasza uchwałę koła komunistycznego studentów uniwersytetu komunistycznego im. Stalina w Moskwie. W uchwale tej potępia koło partyjne wystąpienie opozycjonisty Władimirowa, wykluczonego z partji za udział w organizacji tajnej drukarni opozycyjnej, na zebraniu studentów tego uniwersytetu. Przemawiając przed audytorjum, złożonem z przeszło 300 członków partji komunistycznej, Władimirow oświadczył, że komunikat komitetu centralnego i centralnej komisji kontrolującej w sprawie tajnej drukarni opozycyjnej nie różni się niczem od ogłaszanych w prasie przeciwsowieckiej fałszywych dokumentów o sowietach.

3. SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

LIKWIDACJA ANALFABETYZMU W UZBEKISTANIE

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 9/10 donosi, że zgodnie z postanowieniem prezydjum centralnego komitetu wykonawczego uzbekistańskiej republiki sowieckiej, w końcu października r.b. rozpoczęta będzie kampanja w celu zwalczania analfabetyzmu wśród ludności tubylczej republiki uzbekistańskiej.

ZJAZD KOBIET POŁUDNIA ZSRR

"PRAWDA" z dn. 8/10 donosi z Sewastopola, iż odbył się tam zjazd kobiet z sowieckiej Mołdawji, Tawrji i Krymu. Zjazd składał się z delegatek, należących do warstw robotniczej i włościańskiej. Na zjazd przybyły również po raz pierwszy w dziejach sowietów - cyganki, które wzięły udział w pracach zjazdu, zaznajomiły się z polityką społeczną i narodowościową rządu sowieckiego wśród innych mniejszości narodowych ZSRR i poruszyły zagadnienie ochrony zdrowia, oświaty i udziału kobiet w życiu społecznem ludności cygańskiej.

./.

4. ŻYCIE GOSPODARCZE.

PŁACE ZAROBKOWE W 1927/28 ROKU NA UKRAINIE SOWIECKIEJ

IZWIESTJA CIK ZSRR z dn. 9/10 donosi z Charkowa, iż prezydjum wszechukraińskich związków zawodowych odbyło konferencję w sprawie zawarcia nowych umów zbiorowych z robotnikami w przemyśle Ukrainy sowieckiej. Prezydjum postanowiło podwyższyć płace zarobkowe robotnikom, pracującym w przemyśle węglowym, metalurgicznym i chemicznym na rok 1927/28 o 8,8%.

MOSTY KOLEJOWE NA BIAŁORUSI SOWIECKIEJ

IBIDEM donosi z Mińska, iż na Białorusi sowieckiej zostały ukończone roboty związane z reparacją mostów kolejowych, które były zniszczone przez oddziały polskie w roku 1920. Na reparację i odbudowę całkowitą tych mostów wydano 3 i pół miljona rubli.

POŻYCZKA INDUSTRJALIZACYJNA W ZSRR

IBIDEM omawia w artykule wstępnym kwestję całkowitego pokrycia pożyczki industrjalizacyjnej w ZSRR i stosunku do niej prasy państw zachodnich. Autor artykułu, omawiając to zagadnienie, rozróżnia pożyczki w państwach kapitalistycznych a w ZSRR, gdzie całkowite pokrycie sumy zależy nie od oddzielnych grup finansowych, lecz od całego narodu i stwierdza, iż obligacje pożyczki w chwili obecnej zostały wykupione przez obywateli ZSRR w 50%. Żeby pożyczka sowiecka została wykupiona całkowicie, autor artykułu rzuca hasło "solidarności proletarjatu" i wzywa obywateli sowieckich do wykupienia pożyczki industrjalizacyjnej do dnia 10-lecia rewolucji październikowej.

KREDYT RZĄDOWY ZSRR W ROKU BIEŻĄCYM

IBIDEM donosi, iż w Moskwie odbyła się konferencja zastępcy komisarza ludowego skarbu p.Frumkina z członkami komitetu bankowego ZSRR. Konferencja ta była poświęcona sprawom udzielenia kredytu sowieckim instytucjom handlowym w pierwszym kwartale 1928 roku. Szef wydziału walutowego Banku Państwa ZSRR p.Jurowski wskazał, iż w przyszłym roku można będzie udzielić kredytu tylko tym organom gospodarczym, które nie mogą swemi siłami polepszyć swój stan finansowy. Postanowiono, iż kredyt będzie udzielony głównie w przemyśle spirytusowym, metalurgicznym i bławatnym. Kredytowanie organizacyj handlowych postanowiono zaniechać.

BUDŻET MIASTA MOSKWY

IBIDEM z dn. 6/10 donosi, że według pierwszych obliczeń budżet miasta Moskwy wynosić będzie 508 miljonów rubli w 1927/28 roku budżetowym. Bliższe szczegóły budżetu są narazie jeszcze w opracowaniu.

TRUDNOŚCI APROWIZACYJNE W ZSRR

"ROSSIJA" z dn. 8/10 /Paryż, pismo pod redakcją prof.P.B.Struwe/ podaje na podstawie wiadomości, zaczerpniętych z wiarygodnego źródła, iż w wielu miejscowościach ZSRR odczuwane są poważne trudności aprowizacyjne. Ludność tworzy kolejki przed sklepami spożywczemi. Władze sowieckie regulują w niektórych wypadkach sprzedaż produktów spożywczych drogą dekretów i rozporządzeń administracyjnych.

./.

6.POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

PRAWA LITERATÓW W ZSRR

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 8/10 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ donosi, że rada komisarzy ludowych zatwierdziła opracowany przez specjalną komisję projekt dekretu o polepszeniu warunków bytu literatów sowieckich. Na podstawie ogłoszonego dekretu uzyskali literaci prawa członków robotniczych związków zawodowych w dziedzinie mieszkaniowej i szkolnictwie sowieckiem.

7. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

REWELACJE P.BURCEWA

"ILLUSTRIROWANNAJA ROSSIJA" z dn. 8/10, /Paryż, pismo bezpartyjne/ ogłasza rewelacyjny artykuł znanego rosyjskiego działacza przeciwsowieckiego p.Włodzimierza Burcewa w sprawie metod wywiadu GPU wśród emigrantów rosyjskich. P.Burcew opowiada, że kilka lat temu stworzyło GPU w Moskwie rzekomą organizację przeciwsowiecką, znaną wśród emigrantów rosyjskich pod nazwą 'Trustu'. Organizacja ta liczyła przeszło 400 członków, należeli do niej, między innemi, znany agent-prowokator GPU Operput oraz były wysoki urzędnik carski p.Jakuszew, zmuszony przez GPU do odgrywania roli agenta-prowokatora tej instytucji. Dzięki istnieniu "Trustu" posiadało GPU stałe i ścisłe informacje o wszystkich poczynaniach rosyjskiej emigracji przeciwsowieckiej zarówno na emigracji, jak i na terytorjum sowieckiem. Dzięki istnieniu "Trustu" poinformowane było również GPU o podróży p.Szulgina do Rosji sowieckiej. Podróż ta, rzekomo tajna, w rzeczywistości odbyła się przy pomocy i pod nadzorem GPU, które rozciągnęło nad nią kontrolę do tego stopnia, iż ogłoszone następnie pamiętniki p.Szulgina uzyskały przed ogłoszeniem w druku aprobatę "Trustu", czyli GPU. Rewelacje p.Burcewa dotyczą również sprawy zamordowania oficera wywiadu brytyjskiego kpt. Sidneya Reilly. P.Burcew twierdzi, iż kpt.Reilly udał się do ZSRR w porozumieniu z wymienionym "Trustem" i został zabity przez funkcjonarjusza GPU - Ibragima po daniu odpowiedzi odmownej na poczynioną mu propozycję wstąpienia na służbę do wywiadu sowieckiego.

ECHA REWELACJI P.BURCEWA

"WOZROŻDENJE" z dn. 8/10 /Paryż, pismo wydawane przez byłego prezesa Rosyjskiego Zjednoczenia Centrowego na emigracji p.Gukasowa, o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ omawia w artykule wstępnym rewelacje p.Burcewa w tygodniku "Illustrirowannaja Rossija". Zdaniem pisma, rewelacje te przedstawiają dla emigracji rosyjskiej wielkie znaczenie, zmuszając ją do zwiększonej ostrożności w jej akcji politycznej. Emigracja nie powinna się jednak lękać prowokacji ze strony rządu ZSRR, wszelka bowiem prowokacja zwraca się przeciwko rządowi który ją stosuje.

"SIEGODNIA" z dn. 11/10 /Ryga, pismo demokratyczne/ omawia w artykule wstępnym streszczone w przeglądzie niniejszym rewelacje p.Burcewa. Pismo dochodzi do wniosku, że wobec stwierdzenia stosowania systemu prowokacji przez rząd ZSRR w jego walce z przeciwnikami politycznymi, wszelkie rewelacje czynione podczas procesów bojowników przeciwsowieckich w sądach sowieckich, tracą wszelkie znaczenie.

EMIGRACJA ROSYJSKA A ZAGADNIENIE TERORU

Ogłoszony przez p.Milukowa artykuł w piśmie "POSLEDNIJA NOWOSTI" /patrz PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ/ z dn. 10 b.m. wywołał w prasie emigracji rosyjskiej liczne komentarze:

./.

"ROSSIJA" z dn. 8/10 /Paryż, pismo pod redakcją prof.P.B.Struwe/ polemizuje w artykule wstępnym, pióra p.Struwego, z poglądami pisma p.Milukowa i oświadcza, że nie wolno opierać żadnych wniosków na głosach prasy sowieckiej w sprawie leningradzkiego procesu terorystów monarchistycznych. P.Struwe x/ emigrację rosyjską do dyscypliny i karności w celu dalszej walki z rządem sowieckim w ZSRR.

"NOWOJE WREMJA" z dn. 8/10 /Białogród, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks.Mikołaja Mikołajewicza/ występuje również przeciwko poglądom p.Milukowa i twierdzi, że proces leningradzki wykazał konieczność zastosowania metod walki zbrojnej i teroru w walce przeciwko rządowi sowieckiemu w ZSRR.

ECHA PROCESU TERORYSTÓW MONARCHISTYCZNYCH

"WOZROŻDENJE" z dn. 9/10 /Paryż, pismo wydawane przez byłego prezesa Rosyjskiego Zjednoczenia Centrowego na emigracji p.Gukasowa, o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ zamieszcza artykuł swego redaktora naczelnego p.Siemionowa, który, polemizując z p.Milukowem, omawia zagadnienie współpracy emigrantów rosyjskich, walczących przeciwko rządowi ZSRR, z wywiadem wojskowym państw obcych. Zdaniem p.Siemionowa, zagadnienie to posiada jedyny charakter taktyczny i powinno być wobec tego rozstrzygane nie na łamach prasy lecz przez organizacje, prowadzące walkę czynną z rządem sowieckim.

9. NOTATKI I INFORMACJE.

NOMINACJA BORODINA

"RUL" z dn. 1 /10 /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że rada komisarzy ludowych mianowała byłego doradcę rządu ZSRR w Kantonie Borodina na stanowisko sowieckiego doradcy wojskowego przy rządzie mongolskiej republiki ludowej w Ułan-Batorze.

RZĄD SOWIECKI W LENINGRADZIE

IBIDEM podaje, że członkowie rady komisarzy ludowych ZSRR wyjechali w pełnym składzie do Leningradu w celu wzięcia udziału w wyznaczonem na dzień 15 b.m. uroczystem otwarciu sesji centralnego komitetu wykonawczego sowietów ZSRR.

STAN SANITARNY MOSKWY

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 8/10 podaje, że liczba wypadków zachorowania na choroby zakaźne w Moskwie wynosi przeciętnie 1,728 wypadków tygodniowo. Liczba ta wykazuje w ostatnich czasach stopniowe powiększenie się.

ROZKAZ REWOLUCYJNEJ RADY WOJENNEJ

IBIDEM z dn. 9/10 ogłasza rozkaz rewolucyjnej rady wojennej ZSRR w sprawie rozwoju lotnictwa wojskowego w Sowietach. Powołując się na wyniki manewrów armji czerwonej w okolicach Odesy, prezes rewolucyjnej rady wojennej Woroszyłow oświadcza, że manewry te stwierdziły korzystny stan lotnictwa wojennego w ZSRR i zwróciły uwagę sowieckich władz wojskowych na ten rodzaj broni, który ulegnie dalszemu rozwojowi.

x/ nawołuje